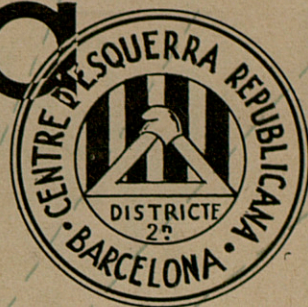

centre d'esquerra republicana

districte. II

tapioles 27

telèfon 33632

EXTRAORDINARI

Abril
1934

SUMARI:

Pòrtic. - Enquesta. - Cara i Creu. -
Obrers o esclaus! - Nacionalisme i
obrerisme. - III aniversari de la Re-
pública. - Junta Directiva. - Progra-
ma. - El que passa pel món. - Pro-
posició comarcal. - Fracàs de l'evol-
lució. - Secció Esportiva. - Aquella
diada! - Es diu... - La dona i la po-
lítica.

Vendes a plaços i al comptat

Agulles, fils, sedes i cotons

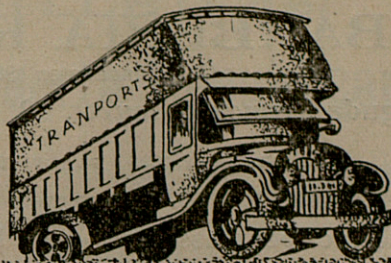
El taller més acreditat en reparacions

Ricard Casadellà

MECANIC

35 - Borrell - 35 — Telèfon 32671

F

GIMENO

TRANSPORTES Y MUDANZAS
con AUTO-CAMIÓN
para dentro y fuera de la capital
sin necesidad de embalaje

TAPIZADO ESPECIAL
para toda clase de
MUEBLES DE LUJO
y OBJETOS DE ARTE

SAN ROQUE, 23 (Hostafranca)
TELEFONO 30451
BARCELONA

GENERES DE PUNT
de totes classes

Antoni Carbonell

Ronda de Sant Pau, 4
Telèfon 11864

Especialitat en Suèters i
Pullovers

Dipòsit de les
acreditades marques:

MITJONS MOLFORTS
MITGES TREBOL
FRANEL·LA HISPANIA

Vendes al major i detall

Fill d'Abaurrea

Raspalls d'acer

Tapioles, 28 · Tel. 35647

BARBERIA ROGER

Casa fundada en 1881

Avinguda Francesc Layret, 90 - - Tel. 32.237

Sillons americans = Servei a domicili

ABONAMENTS MENSUALS amb preus especials per els socis

Aparells elèctrics per massatges — Locions en perfums varis

CEREALS ROFAS

LLÒTJA taula num. 54
BARCELONA

GRAN BAR CAFÉ Restaurant CARBÓ

Obert tota la nit
Avinguda F. Layret, 83
Salvà, 2 i 4
Telèfons 31604 - 33929
BARCELONA

Josep Foix Morera

**Bombes
Molins de vent**

Avinguda F. Layret, 90
BARCELONA

Senyora: Vol conservar bé
els seus mobles?

compri un flascó de

Vernís Catalunya

Preu: 1'50 ptes.

SALVADOR URPI

Creu dels Molers, 44

Cafè LA CUBANA Bar

Josep Mañà

Cafés, Licors i Aperitius de totes marques

Es serveixen menjars a preus economics

Carrer Francesc Layret, 104 — Telèfon 34491 — Barcelona

BUTLLETÍ del Centre d'Esquerra Republicana Dte. II

Carrer Tapioles, 27 Telèfon 33632 BARCELONA

ANY II

ABRIL 1934

N.º 11

P O R T I C

Teníem intenció d'ofrenar-vos aquest BUTLLETÍ extraordinari el proper mes de juny, o sigui a l'any de la seva aparició.

Hem considerat, però, que si bé aquella data senyala un succés ben agradable per la vida del nostre Centre, té molta més importància la commemoració d'aquell dia no llunyà en què Francesc Macià, amb un gest viril, proclamava la República Catalana, i que després, per oportunitats que sols ell podia capir, plasmava en la unió de dues democràcies naixents, precursoras d'una República liberal que havia d'agermanar a tots els pobles d'Ibèria amb llaços de llibertat i de justícia.

Avui, malgrat que siguin del tot diferents, ens escau parlar dels dos fets.

* * *

Aquest Portant-veu ha assolit la majoria d'edat d'una manera que no hem pas d'amagar, ens enorgulleix.

Els treballs preliminars per dotar el Centre d'un mitjà eficient de difusió no foren pas gaire difícils. Fer el primer Butlletí no costa molt. El que ja és més difícil és mantenir-lo i fer-lo guanyar en importància.

Perquè el Butlletí no falli un sol mes, cal dedicar-hi moltes hores de treball, de preocupació i unificar esforços que per llur caràcter de voluntaris estan exemptes de tota responsabilitat.

Hem passat força estones d'amargor motivats per anhels incompresos i molt particularment per la manca de recursos econòmics, ja que volem fer present que el *Butlletí*, fins ara, s'ha nodrit principalment de les seves mateixes possibilitats.

No volem desaprofitar l'ocasió per dir que estem fortament reconeguts als companys i Comissions que en forma d'anuncis o d'aportacions ens han ajudat en la nostra tasca.

La publicació d'aquest *Butlletí* extraordinari que avui sotmetem a la vostra consideració, és una de les il·lusions que amb més goig acariciàvem

els que estem encarregats de fer-lo. Es la coronació dels neguits i anhels de què us parlàvem, i que, certament, donem per ben emplats. La selecció i vàlua de les signatures que avui ens honoren, no cal pas fer-les remarcar. Tots les coneixem prou bé. Nosaltres els agraïm sincerament la finesa que la seva col·laboració representa. A més, la copiosa aportació d'articles que els socis ens han fet, denota que el *Butlletí* comença a interessar; que ja és quelcom consubstancial amb la vida del Centre. En fi, estem força satisfets. Ara bé; totes les satisfaccions d'aquesta vida van sempre acompanyades del temor que s'acabin. I nosaltres, que no somniem i que sabem que el nostre Portantveu no està ni de molt estabilitzat, tenim una lleugera, si bé que fonamental temença que la nostra satisfacció de mantenir el *Butlletí* també arribi un dia que s'acabi. I no per manca de voluntat. No, ans el contrari, sinó que per allò de la manca de recursos que abans mencionàvem. Ens reviscola, però, la seguretat que entre tots plegats sabrem superar totes les dificultats que es puguin presentar.

* * *

La situació de la política espanyola als tres anys de proclamada la República, ofereix un aspecte desoladíssim. Poc podíem pensar, aquell gloriós dia d'abril de l'any 1931, que al cap de poc, els homes que el poble invalidava, els homes que fugien per témer el pes del veredicté popular, tornessin a ocupar els llocs privilegiats de comanament, posposant-se a aquells altres que en un curt espai de temps havien forgat teòricament una constitució de base liberal; unes lleis que volien esborrar per sempre més privilegis absurds; d'altres, redemptores de l'esclavatge obrer, i que havien estructurat l'Estatut que nosaltres, els catalans, frísem per veure integralment aplicat. Obra meritíssima de les Corts Constituents que per un empatx de legalisme i sostrets pel que és moda dir-ne "alta política", hom permetrà que malbaratin els que avui, per haver-se aprofitat de la gran quantitat d'inconscients — babaus? — que encara hi ha, són majoria a les Corts espanyoles.

Quan recordem aquelles manifestacions de l'abril de l'any 31 celebrades arreu d'Espanya, quan comparem aquell esclat d'entusiasme amb la passivitat de la majoria del poble espanyol, en aquests moments d'incert esdevenidor, ens sentim orgullosos que Catalunya no hagi depositat les armes que arreu serviren per enderrocar l'odiat poder absolutista.

Els catalans podem encara commemorar el 14 d'abril amb el somriure en els llavis i el pit ple d'esperances. Catalunya continua essent essencialment republicana. Esquerra Republicana de Catalunya fa honor a la paraula donada al poble, ja que el Govern de la Generalitat, el nostre Parlament i gairebé la totalitat d'Ajuntaments fan una obra purament esquerrana.

En aquests moments que podem comparar — favorablement per nosaltres — la nostra obra i la dels altres, acotem respectuosament la testa da-

vant del nostre cabdill Francesc Macià, a qui devem tot el nostre triomf.

Pel bon republicà de més enllà de l'Ebre, la diada del 14 'abril serà trista; de meditació; d'enyorança. A aquests, als que són republicans de cor, nosaltres catalans els allarguem la mà tot dient-los-hi: Som amb tu! Catalunya no permetrà que et manqui ço que és essencial en la teva vida; una República de republicans!

ENQUESTA

El nostre Centre és potser el que — dins l'òrbita de la seva modèstia — porta una actuació més enlairada en la formació política dels seus adherits i el que, superant la insignificància de les mitjanies, cerca dalerosament, i obté de mica en mica, una personalitat que el situarà en el pla d'un veritable Centre polític.

Es en aquest neguit quan més destaquen errors que ni uns ni altres, ni dirigents ni dirigits, no n'estem al marge, deficiències d'estructuració que indefectiblement cauen les potents organitzacions i que tots hem de procurar rectificar.

A fi d'ajudar a formar judici d'aquesta qüestió tan interessant hem consultat el parer de varis militants del Partit, situats uns en les esferes governamentals, altres en els rengles anònims de simples militants.

A continuació donem la resposta dels que ens han volgut complaure. Remarquem la importància extraordinària que per l'organització del Partit tenen les tres preguntes que formen l'enquesta i desitgem que tots — particularment els que formen els Consells Directius dels Centres d'Esquerra — en treguin les conseqüències que calguin.

CREIEU QUE ELS CENTRES D'ESQUERRA I LES SEVES PUBLICACIONS RENDEIXEN PERFECTAMENT LLUR FINALITAT?

TENINT EN COMPTE LA GRAN QUANTITAT DE CENTRES QUE HI HA A LES BARRIADES OBRERES; EN CAS D'UNA ACCIO CONJUNTA, QUINA INFLUENCIA PODRIEN TENIR EN LA TRAJECTORIA DEL NOSTRE PARTIT?

CREIEU QUE ELS ORGANISMES SUPERIORS DEL PARTIT HAN FET EL SUFICIENT PER A DESVETLLAR EN ELS MILITANTS L'INTERES PER L'ESTUDI I SOLUCIO DELS PROBLEMES QUE PORTA APARELLADA TODA REVOLUCIO I PER EN-SINISTRAR-LOS EN LA SEVA RESOLUCIO?

* * *

—La primera i la segona pregunta poden contestar-se en una sola vegada. Jo sóc del parer que només existeixi un centre per districte. Per tant, deu a Barcelona, i un gran Casal al centre de la ciutat, que servís de llaç d'unió.

La tasca de cadascun d'aquests centres de districte, podria ésser molt profitosa per al Partit. Podria publicar un Butlletí setmanal o quinzenal, que reflectís les necessitats i les inquietuds del districte. Fer funcionar una Biblioteca pública i ambulant, crear una Escola amb material modern. Organitzar sessions de cinema instructiu els dies festius i mantenir un equip teatral d'aficionats entre els socis. Moltes conferències i actes culturals. Miting i propaganda de l'ideari del Partit.

Els *centrets* i *casinets* de barriada, a més d'ésser la millor propaganda del caciquisme repugnant, porten una vida precària i de resultats nuls.

Al Casal del centre de la ciutat, que podria ésser un gran edifici, existiria una Secretaria per a cada Centre de districte. Un gran cafè i sala d'actes espaiosa. Naturalment que tindria tot el que tinguessin els centres de districte perfeccionat, a poder ésser, i augmentat.

—Els organismes superiors del Partit, no han fet el que com a tals els estava encomanat. Un exemple que ja ho diu tot i no cal esmentar res més per ésser massa eloqüent: El resultat de les catorze ponències de la tendència "Mall". Totes catorze, si no han anat a parar al cove dels papers, poc menys, car ningú n'ha sentit parlar mai més, una vegada clausurat el II Congrés ordinari, on foren aprovades per unanimitat. En el dit Congrés es nomenà una Comissió per a què dictaminés i ningú sap si aquesta Comissió s'ha reunit una sola vegada per a canviar impressions. Per altra banda, es veu que la "responsabilitat" de govern no permet portar a terme el programa del partit fins a l'extrem que semblen oblidar els principis bàsics que informen el Partit d'Esquerra Republicana i que pel seu fons socialitzant ha fet que ingressessin destacats militants de l'obrerisme de Catalunya.

Pere Foix

—Indubtablement crec que tant els Centres d'Esquerra com les seves publicacions, responen enterament a llur finalitat política i social. No obstant, no seria per demés intensificar tot allò que podria qualificar-se de divulgació cultural.

—Aquesta pregunta ja és més difícil de contestar, perquè entenc que en general, cada Centre respon a una finalitat, sigui política, sigui social, en cada un dels aspectes que formen part dels ideals d'Esquerra.

—Potser s'ha esmerçat massa temps en divagacions retòriques, cosa que ha estat en perjudici de l'Acció. Per aquesta raó la Revolució d'abril no ha donat tot el fruit que convenia. La República ha seguit els mateixos passos de tots els moviments esquerristes en els quals la ideologia ha matat l'obra constructiva. Per això la República es troba, com es troba avui, tot just

al cap de tres anys. En l'Europa moderna teníem un precedent de revolucions polítiques que no hem sabut imitar: Mustafà Kemal a Turquia, el qual però no s'ha deixat enlluernar per verbalismes i ha aconseguit que l'obra revolucionària, transformés totalment un país en decadència, exactament com ocorria amb Espanya, en un poble progressiu.

Vicenç Bernades

—Contestar d'una faisó completa i amb l'extensió que caldria a la pregunta feta, és cosa difícil. Es més; és opinió nostra que per poder-la contestar degudament, caldria abans posar-nos d'acord respecte quines són les finalitats dels nostres Centres.

Es natural que coincidirem en què aquests són l'agrupament d'hommes que, sentint-se units per un mateix ideal es decideixen a constituir-se en nucli, cèlula o part de l'engranatge general de la maquinària del partit que encarna o representa llur ideologia.

Però la finalitat dels partits polítics és variada, múltiple, i ho és també l'acció que els Centres fan. Heus ací el perquè nosaltres a la pregunta que se'ns fa, responem oposant-ne dues d'altres: ¿La tasca que els Centres realitzen és la que cal i és la necessària pels interessos del partit? ¿Com creieu que ha d'estar organitzat un partit polític perquè sigui el més perfecte possible?

Perquè ningú podrà negar que tota organització política té finalitats i activitats diverses. Electoralment quan es tracta de portar als seus homes als llocs de representació pública, revolucionàries quan la mateixa lluita política desvia l'acció legal i la porta al terreny de la violència; finalitats culturals quan es tracta d'educar a la massa d'afiliats al partit sobre els principis bàsics del mateix; activitats de propaganda per atreure's la multitud de ciutadans que encara no formen part de l'organització; finalitats econòmiques o financeres del partit per a poder portar a terme tot allò abans esmentat. I així aniríem assenyalant altres finalitats i activitats de tot partit polític que aspiri a estar mitjanament organitzat segons exigeixen els temps moderns.

Els centres d'un partit polític qualsevol poden ésser en la seva obra el resultat d'una organització central perfecta i a l'inrevés. La culpable de què els centres no rendeixin ni compleixin les finalitats del partit, por ésser aquella.

La nostra opinió particular és la de què, entenem que mancaríem al nostre deure si no confesséssim amb tota sinceritat que els Centres d'Esquerra Republicana no compleixen ni responen ni molt menys a les necessitats del partit. Tan sols en l'acció electoral — i encara força deficient — és allò únic digne d'ésser remarcat.

No veiem massa clara la pregunta. Suposem que la influència de què es tracta en la trajectòria del partit esdevindria com a conseqüència d'una ac-

ció conjunta amb la classe obrera, acció ja política, ja revolucionària.

Cal precisar bé les coses. No totes les masses obreres formen en els partits de classe sinó que n'hi han que integren i voten els partits republicans. Es veritat que alguns d'aquests partits contenen en llurs programes tendències socialitzants (el cas d'Esquerra Republicana). Però si aquestes tendències es queden solament com a cosa escrita en els papers i resten com a cosa morta en el terreny de la realitat, el desengany i la desconfiança de la massa obrera serà general envers tots els partits pseudo-socialitzants. El partit d'Esquerra Republicana es troba en cas semblant. Si no compleix el programa i els principis que té declarats tant sobre nacionalisme integral, concepte de la propietat, drets del treball, municipalitzacions, cooperativisme, etc., esdevindrà un partit mantingut soalment pels lligams d'interessos creats pels seus homes, amb motiu d'haver passat o exercit llocs de govern.

Per això entenem que la influència en la trajectòria del partit d'Esquerra Republicana com a resultat d'una acció conjunta política o revolucionària, portaria al partit nostre al compliment d'una fàisó absoluta dels seus postulats socials. Un sol perill es presentaria i contra el qual no ens atrevim a dir com podríem fer-ho front. El possible desbordament en el terreny de l'acció d'allò que constitueix el programa del nostre partit, per anar a una o altra acció francament colectivista o socialista.

—Es dolorós tenir de dir-ho però és forçós fer-ho així si es vol fer honor a la veritat. Els organismes superiors no han fet aquesta tasca. ¿Però, aquests organismes superiors, quins són? Segons el Reglament del Partit d'Esquerra Republicana la direcció del partit correspon — a part del Congrés que es reuneix cada any —, al Comitè Executiu Central i a més al Ple de cada una de les Seccions Comarcals.

Es de creure que ningú interpretarà la nostra negativa amb referència a la tasca que s'assenyala en la pregunta de l'enquesta, com a voler dir que els organismes superiors del Partit no s'haguessin ocupat de res. Tots sabem que diferents vegades s'han reunit per a tractar i resoldre afers de molta importància. Però és el cas que mai en cap moment s'ha portat a cap oficialment al menys, una tasca dirigida a complir el que se'ns pregunta.

Creiem sincerament que aquesta és una de tantes falles de l'organització interna del Partit d'Esquerra Republicana i que és indispensable organitzar degudament i urgentment aquest aspecte tant important de tot agrupament polític. N'hi hauria prou amb que la Secció de Propaganda fes una classificació acurada de tots els militants, tenint en compte les condicions d'activitats o coneixements i especialitzacions llurs perquè d'acord amb un pla d'acció fos portada a terme la tasca esmentada.

De no decidir-se a seguir aquesta orientació en una o altra forma es produirà poc a poc un veritable divorci entre els components dels organismes superiors i la massa d'afiliats al mateix partit que en el futur podrà tenir

conseqüències greus. Cal per evitar-ho, que cadascú posi tot quant pugui de la seva voluntat i col·laboració.

J. Duran i Guàrdia

—Evidentment que no. Cal articular els Centres d'Esquerra en un pla positiu de treball anorreant en absolut l'esperit de clos tancat que pugui haver-hi en ells, donant-los una unitat ideològica, i a quin fi cal mantenir-los dintre de la més pura ortodòxia dels principis bàsics del Partit.

També cal evitar l'excessiu fraccionament de les nostres forces en els districtes i en aquest aspecte, seria convenient l'estudi d'un pla d'estructuració de les mateixes en vistes a corregir l'afany que hi ha en bastir nous centers, els quals mantes vegades més que a necessitat, responen a personalismes inconfessables.

En quant a les publicacions d'Esquerra Republicana de Catalunya, crec que, precisament la seva falta de rendiment és deguda a la manca de to en enfocar els problemes vius de l'hora present, d'acord amb la ideologia del Partit.

Crec en la necessitat d'una Revista del Partit on s'enfoquin els problemes político-econòmics de Catalunya, així com també de què cada Federació publiqui llur Butlletí o quan menys un de central per tot el Partit.

—Trobo que aquesta pregunta potser és sobrera, car des de cap punt de vista, es pot admetre altra actuació que no sigui la que escau dintre de la ideologia del Partit. Per tant, si bé dintre del mateix es poden marcar diferents tendències, aquestes tenen d'ésser únicament d'interpretació, per tal que en quant a principis no es pot acceptar cap desviació dels que informaren la creació d'Esquerra Republicana de Catalunya, ja que precisament, aquests són tan clars i categòrics, que de'xen un marge per a que el Partit pugui seguir la seva evolució d'acord amb les necessitats del poble. El que cal és evitar la divisió en el si del Partit, i per tant, no es pot tolerar que uns Centres mantinguin un ideari diferent del que lliurement han acceptat.

En quant a una acció de conjunt, crec d'imprescindible necessitat, el canviar l'actual estructuració local del Partit, donant li una eficiència d'actuació, a qual fi cal fer una organització homogènea, on amb una democràcia centralitzada puguin desenvolupar-se, en benefici del Partit, totes les manifestacions dels militants.

—Evidentment que no. Però una gran part de culpa recau damunt de les entitats del Partit, les quals, mantes vegades han proposat la bona marxa del mateix a unes satisfaccions de capelletes.

Cal desvetllar les energies que hi han en el si del nostre Partit i sobre tot vetllar per la formació política dels militants.

Es precis afermar als nostres rengles el sentit constructiu, rebutjant en absolut l'esperit negatiu. Al costat d'una crítica severa i implacable, calen solucions pràctiques de govern, mantenint en tota hora l'absoluta puresa

dels nostres principis.

Es necessària la creació d'un Cercle d'Estudis Político-econòmics; d'una Escola de Propagandistes; l'estructuració de ponències sobre els problemes cabdals de la nostra terra, sense oblidar però, la interdependència amb la resta del món; edició de fulletons, etc., etc.

En una paraula, cal crear el vertader militant, que és quelcom més que portar un carnet, i solament aleshores serà superada la nostra primera etapa de formació i creixença, fent que en el Partit tothom sirgui des del lloc que li correspon pels seus veritables mèrits.

Domènec Ramon

—No, perquè són tan disperses, tan esfumades, que els manca la força necessària de cohesió per plasmar amb un organisme vigorós i definit. Al meu entendre haurien de fer com les abelles; moltes celles per una sola arnera, i no una arnera per a cada cella.

—Primer més disciplina, que no està pas renyida amb la democràcia; segon, menys capelletes, que són les que resten forces al Partit per a la seva puixança, i enfonsen molts valors.

—No. Per excessiva feina? Per manca d'orientació? Hom no ho sap. Mes el cas és que no s'ha fet.

R. Giménez Frontiu

—Al meu entendre, es dona una excessiva importància — no volem pas dir que no en tingui — a tot allò que és esbarjo. A més l'escassetat de mitjans econòmics obliga, per tirar endavant als Centres, a destruir-se de les seves veritables finalitats. Tot plegat en perjudici del que hauria d'ésser la primordial tasca dels Centres: capacitar els seus afiliats en llur formació política i ciutadana.

De les publicacions, llevat de la premsa diària afina al Partit, resten molts pocs Centres que, com el nostre, tinguin portantveu. Es un punt, que fins ara no se li ha donat la importància que té.

—Si s'aguditzen les qüestions socials, i a l'òbrer se li estreny el cercle dins el qual s'ha de moure, una acció conjunta podria obligar als dirigents del Partit, a anar a l'extricte i absolut compliment dels seus punts bàsics de tendència força socialitzant.

—Jo crec que a l'indiferència que existeix per saber en detall el que són les funcions administrativa i legislativa s'hi hauria d'oposar un estímulo perquè el militant no desconeixi absolutament res del que li pot ésser precis saber en un moment determinat. Aquest estímulo hauria de sortir principalment dels que regeixen el Partit.

Ricard Casadellà
President del Centre

Commemorant la República

Cara i creu

per J. Duran i Guàrdia

A igual que el caminant que es para i mira enrretra per a veure el camí fet, i després pren alè i escomença de nou el camí amb l'esguard fit al final del seu viatge, els bons republicans al celebrar aquest any la data de la proclamació de la República hem de veure el camí fet des del 14 d'abril de 1931. No som pas nosaltres amics de voler examinar les coses superficialment. Ens plau força entrar en el fons de totes elles per a trobar-hi la veritat i fer-la constar després. I això ens porta a l'examen del que hem esmentat, això és, revisar la trajectòria seguida per la República, naturalment que dintre del límit que ens permet l'espai d'aquestes planes.

No pot negar-se que Espanya era un país molt retrasat en comparació als altres països d'Europa. El règim monàrquic era de tipus semi-feudal que marxava baix la capa d'una Constitució que era contínuament burlada. No s'havien resolt al nostre país les coses més fonamentals i ja considerades fora de lloc com a problemes en els altres països. Es feia arribar aquest retrassament almenys a un segle.

Però proclamada la República volem alludir a l'obra feta. Però cal també assenyalar abans com es tenia a Espanya lligada per a què no fos un país democràtic. La consciència espanyola estava dominada i controlada per les forces de la reacció. Amb l'excusa que era cosa vinculada en el nostre país la tradició amb el catolicisme, parlar de propòsits d'alliberar la consciència espanyola era quasi parlar de la possibilitat d'una guerra civil. Però la Constitució de la República fou feta i ella declarà que l'Estat no té religió oficial. I després es declarà dissoltes les ordres religioses que per les seves activitats es considerin perilloses per l'Estat. I també es declarà acabat el pressupost pel sosteniment del clero.

En el terreny de les finances va trobar la República en tots els ordres el més gran desordre. Quasi tots els Municipis (a part naturalment, contades excepcions) amb dèficits que impossibilitaven la seva vida normal. Exactament la Hisenda Pública es trobava en situació desastrosa. La Dictadura en set anys augmentà el Deute en més de cinc mil milions de pessetes sobre els quinze milions a què ja pujaba en l'any 1923. Digne de remarcar és l'esforç fet pel nostre compatriota senyor Carner com a Ministre de Finances per a endegar la situació econòmica deixada per la monarquia. La confecció d'un veritable pressupost, la consecució de l'augment de la recaptació feta malgrat totes les dificultats, el seu projecte d'impost sobre la renda i altres orientacions del ministre català, aconseguiren donar a l'exterior

la sensació de què el nostre país, malgrat haver entrat en les convulsions pròpies d'un canvi de règim, era un país capaç de representar una garantia en l'ordre econòmic i de complir degudament tots els seus compromisos.

Així podríem seguir esmentant la tasca realitzada respecte a Obres Públiques, tasca preparadora d'una acció que podria portar-nos a una multiplicació extraordinària de la riquesa. També la legislació social feta d'entre la que és pot remarcar la Llei que regula els Contractes de Treball, la dels Jurats Mixtes, l'organització nacional de la col·locació obrera amb l'obligació de la creació de Borses de Treball per part dels Municipis, la Llei de Cooperatives i el famós projecte del Control Obrer en les empreses.

Digne també de remarcar-se perquè és pot considerar el millor encert polític de la República, la orientació donada de fer una Espanya basada en una federació de pobles ibèrics, mitjançant els Estatuts, començant per reconèixer el seu a Catalunya. I no volem seguir esmentant altres canvis importantíssims realitzats per la República com per exemple la realitzada en el Departament de Guerra pel senyor Azaña, que acaba amb el petrorianisme de l'exèrcit per a convertir-lo en un veritable braç al servei de la nació.

Fins aquí hem vist la cara de la qüestió. Ens manca veure la creu. Hi ha hagut una parada en el camí. Una crisi forçada de les Corts Constituents parà la tasca a mig fer. I no tan sols no es vol seguir aquesta, sinó que es vol desviar-la, anul·lar-la falsejant els principis esquerrans que inspiraren la proclamació del nou règim.

Hom pretén reformar la llei agrària, els Jurats Mixtes, tornar a consignar el pagament al clero i no hi ha dia que no veiem un nou atac a l'obra de les Constituents i que ha arribat ja amb tot descaro a ésser contra el mateix règim republicà.

Algunes crisis s'han produït en els govorns de la República que comencen a recordar-nos aquelles crisis falses i habilidoses del temps de la monarquia en les quals el país no hi tenia cap paper.

En celebrar la data de la proclamació de la República tots els republicans de veritat hem de conjurar-nos per evitar que siguin destruïdes les essències de la Revolució. Hem de posar tot el nostre esforç per evitar que es produeixi en el nostre país la crisi més greu i que podria tindre conseqüències fatals per a la democràcia. La crisi espiritual de la massa popular que portaria la pèrdua de la fe en les formes democràtiques de govern per anar fent via en la conquesta de la llibertat.

Protestem enèrgicament de l'intent de profanació a la tomba de Francesc Macià, fet per uns mal-nascuts i malvats que com invertits que són, sols surten de nit a fer les seves malifetes.

Obrers o esclaus!

per Tomàs Borràs

Crit d'angoixa que surt del fons del meu cor.

Què som tots els que depenem d'un sou, obrers o esclaus?

A la meua manera de veure les coses, els obrers no arribem ni a la qualitat d'esclaus.

Un esclau, segons el que han deixat escrit els nostres avantpassats, era una espècie de màquina humana amb l'única i exclusiva finalitat que la d'ésser explotat per una altra persona que com avui, la denominaven amo o senyor. L'amo, fent honor a la seva categoria de rastres que el diferenciava dels seus esclaus, tots ells persones, xuclava i esgotava per mitjà de treballs en la seva majoria impossibles, la joventut dels que tenia al seu servei, perseguint el resultat que en pocs anys es trobessin esgotades les energies d'aquella gent.

Aleshores, en aquesta posició s'aplicava el remei radical. Gent jove a suplir la gent jove esgotada; pitjor tracte que el que es pot donar a una bèstia. Als esgotats no els quedava altre recurs que emigrar a la muntanya i allí procurar-se l'alimentació per mitjà d'arrels i herbes que trobaven, fins que la mort els visitava, degut a la fam que patien, o presoners d'una greu malaltia.

Justa compensació als esforços desenvolupats per engreixar els dèspotes dels seus amos o senyors.

Podem comparar l'esclau primitiu amb l'obrer actual?

No sols és pròpia la comparació, sinó que l'obrer es troba en un grau d'inferioritat vers aquells esclaus, tota vegada que la majoria d'ells no poden ni treballar, degut a la gran manca de feina. Els que tenen la sort de treballar, són compensats amb una paga ridícula, essent per tant insuficient per a poder atendre les necessitats més primordials de la vida, no tenint altre remei que reduir la seva existència a molt de treballs i a molt poc descans, igual que l'esclau primitiu.

Tinc de fer present que els obrers tenim un avantatge que no tenien els esclaus; quan nosaltres arribarem als 58 ó 60 anys no podrem servir al nostre amo en la forma que ho feiem als 28 ó 30, i aleshores, és el moment de substituir-nos per un altre, jove. Quan arribi aquest moment obrers, no cal preocupar-nos; estem protegits per l'"Estado", però fins als 65 anys no ens empararà. Tindrem de passar uns cinc anys de la manera que puguem. Aleshores, a l'arribar a l'edat dels 65 anys, per tota compensació d'ha-

Fumeu paper Abadie

ver gastat les energies durant la joventut (el millor que pot tenir una vida), ens donarà, després d'una sèrie de tràmits, la quantitat de 90 cèntims diaris, que crec jo que no en tindrem ni per comprar les arrels aquelles que els esclaus primitius trobaven a la muntanya.

Es vergonyós tenir de rauré a les mans d'aquesta Organització Oficial a cercar la quantitat de 90 cèntims diaris que com a pagament ens corresponen, segons les lleis posades pels homes que en diuen de govern. Els obrers a l'arribar a la vellesa i trobar-se desemparats de la família (la verdadera protecció que avui existeix), crec jo que només li queda un sol camí, que és el de presentar la dimissió de la seva vida, com a última feina per honorar la seva categoria d'obrer, categoria aquesta, superior a qualsevol altra.

Per evitar aquest extrem és convenient que tots els que som obrers, fem una forta unió, per caure sobre els que durant tants segles ens estan apretant i fent-nos impossible la vida, i demostrar-los-hi que 100 de nosaltres valem molt més que milers d'ells. Si això no és possible de moment i no en podem treure nosaltres el resultat, al menys que els nostres fills se'n beneficiïn i no es mirin l'esdevenidor tan negre com nosaltres el veiem podent tenir l'esperança que després d'un treball de 45 anys, hom no tingui de preocupar-se durant els 10 ó 15 anys més de vida que com a màxim li restin de vida.

Nacionalisme i obrerisme

per R. Bars Fontseré

A l'entorn d'aquestes dues variants cabdals del programa del nostre partit, s'hi han fet per gent malintencionada suposicions falses, i a l'entorn d'aquestes suposicions s'hi han fet córrer espècies que subvertien el seu veritable sentit.

Perquè ningú no pot, amb una consciència honradíssima, dubtar de l'alt sentit patriòtic, i per tant nacionalista, dels nostres postulats, ni de la neta història catalanista de la majoria dels nostres homes, alguns d'ells d'una brillant i vibrant fulla de serveis.

I és que aquestes espècies i suposicions han partit de la boca d'aquells que del nacionalisme en tenen una concepció crònica i interessada, ja que en llur baixa mentalitat creuen que és fer pàtria únicament el passar-se l'existència fent versets per pomells de joventut i figurant en els rengles de qualsevol lliga espiritual o "material". Es pot dir, creiem que trobant el mot adequat, que el seu, és un patriotisme de rebotiga.

Esquerra Republicana de Catalunya ha interpretat exactament el veri-

table nacionalisme, i fent-se ressò del pur bategar del poble en el seu aspecte patriòtic, ha portat al si de totes les classes, sense distinció de cap mena, l'esperit de recobriment de la nostra nacionalitat.

I els obrers catalans, s'han percatat que les propagandes nacionalistes d'Esquerra Republicana responen plenament als seus anhels de Pàtria i llibertat, i lluny de veure-hi en el moviment nacionalista català un perill per les seves reivindicacions, s'hi han entregat en cos i ànima fent possible que el que semblava patrimoni exclusiu d'una classe i d'un sector molt "intellectual", però també molt insincer i molt ineficaç, sigui avui la voluntat de tota una raça.

Cal, doncs, reconèixer que l'èxit que això representa es deu totalment a Esquerra Republicana de Catalunya, que ha sabut inculcar en els medis obreristes de la nostra terra el nacionalisme, amb tota la seva magnífica demostració d'un poble que camina imperturbable cap al redreçament total.

Quant a l'obrerisme, el nostre partit ha demostrat palesament que en les masses treballadores hi té posats els seus ulls i totes les seves forces, i que en la consecució de llurs reivindicacions ha d'esmerçar-hi, no ja tot l'entusiasme i l'esforç de cada dia, que això no seria res, sinó la vida pròpia com a partit i tot el contingut de les seves essències liberals i democràtiques.

Poc és el que s'ha fet fins ara si es té en compte l'enormitat de la tasca a realitzar, però ja és bastant per anunciar al capitalisme i a la reacció, que la classe obrera organitzada i disciplinada dins d'un partit que té en el seu programa una millor justícia social, està en peu disposada a lluitar paulatinament i decisivament per al reconqueriment de les seves llibertats.

Ningú no pot dirigir-se amb millor autoritat que Esquerra Republicana de Catalunya a les masses treballadores en parlar-los-hi de les seves justes aspiracions, ja que la medulla de tota política esquerrista, és la qüestió social. Desentendre's d'aquesta qüestió seria renegar de la pròpia existència i caure en un mancament que no vacillem a qualificar de traïció. I afirmem que ningú no defensa ni pot defensar les reivindicacions treballadores millor que el nostre partit, l'afirmació del qual respon a la convicció particular que tenim, que és dins d'un ample sentit polític on està perfectament enquadrat el millorament social.

Som contraris al sentit apolític que volen donar-li les organitzacions sindicals actuals al moviment obrer, perquè la màxima eficàcia i l'assoliment total de llurs actuacions i demandes, està en la creació i manteniment de grans partits polítics obreristes, els quals, ben preparats i per la vo-

Fumeu paper Abadie... és el millor

luntat del poble treballador han d'arribar al poder, des d'on per mitjà de lleis i una severa vigilància oficial, que han d'ésser indefectiblement aca-
tades pel capitalisme, portaran el benestar a tots els treballadors.

En recolzament de la nostra tesi, només tenim d'observar com el capi-
talisme s'ha organitzat políticament arreu del món per a l'obtenció del
poder, i des d'allí endogalar sinistrament la inajornable renovació social.

En el camp polític de la nostra terra, només Esquerra Republicana
plasma aquesta forma de partit obrerista de què parlem, i només en els
nostres medis s'hi recull plenament l'esperit nacionalista català. Segurs
d'això els militants d'Esquerra, han de persistir fermament en la propa-
ganda i desenvolupament de les dues columnes bàsiques damunt els quals
s'asseu tot el contingut liberal i democràtic del nostre partit, sense caure
en l'error que qualsevol d'aquests aspectes absorveixi a l'altre, i procurant
sempre agermanar degudament totes les activitats.

I els militants que no sentin pregonament el nacionalisme i l'obrerisme
ahora, han de rectificar llur pensament, ja que del contrari no interpreta-
rien fidelment els postulats del partit, que en l'hora present i davant de
les lluites que s'apropen necessita de l'esforç de cadascú i de la perfecta
comunió d'ideals.

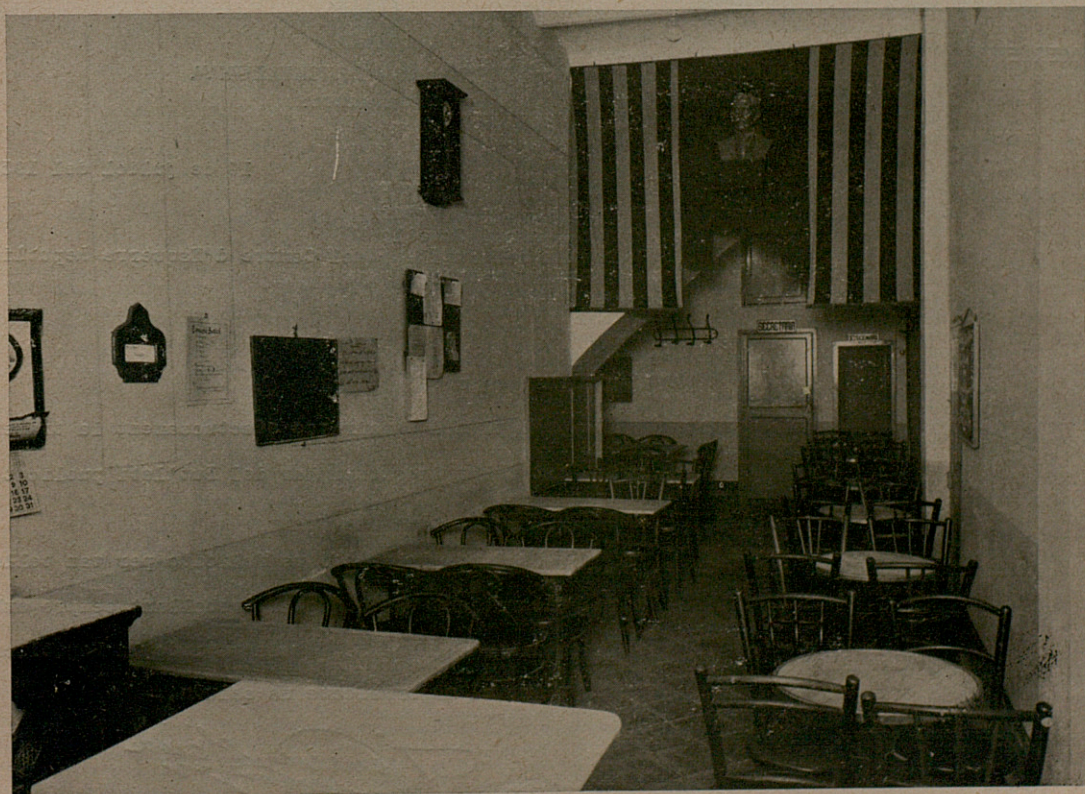
1931 - 1934

En el III aniversari de la República

per Vicenç Bernades

La data del 14 d'abril de 1931 evoca en tots els que vàrem viure aque-
lla històrica jornada, un seguit de bells records i d'esperances. Ressonen
encara en les nostres oïdes els cants populars triomfals que celebraven la
caiguda d'un règim de vexacions als ciutadans i anunciaven l'esclat d'una
era de Llibertat i de Justícia. Tot just fa tres anys d'aquell faust esdeve-
niment i, no obstant, com sembla, lluny l'epopeia viscuda!

I és que per damunt d'aquells raigs de sol anunciadors d'un futur ge-
nerós i esplèndid, han anat escampant-se les boires i els núvols negres com
pressagi de les tempestes que s'acosten per a la vida de la República, aquest
règim que tants sofriments i tantes angoixes havia costat abans que no
haguéssim pogut assolir-lo. Hom diria que el poble hispànic, repetint les
tristes gestes de les seves èpoques de decadència, torna a allunyar-se dels
camins de la Llibertat i que sembla lamentar-se que no tornin a engrillo-
nar-lo. Usa de la Democràcia, per anar caient de mica en mica — o potser

La sala d'actes i cafè del Centre

FOTOS. MERLETTI

Distincions de les quals el nostre BUTLLETÍ ha estat objecte per part dels dos Presidents de la Generalitat de Catalunya

FOTO. MERLETTI

FOTO. MARIUS DE BUCOVICH

GENERALITAT DE CATALUNYA
PRESIDÈNCIA

19 de juliol del 1933.

Senyor Antoni Cubells
Director del Butlletí del Centre d'Esquerra Republicana
del Districte II.
CIUTAT

Benvolgut senyor:

Em plau d'agrair-vos afectuosament la tramesa que m'heu fet del primer exemplar del Butlletí publicat per aqueix Centre d'Esquerra.

Té força interès i us felicito per tan bella iniciativa, encoratjant-vos a seguir treballant sempre amb el mateix entusiasme en bé de Catalunya i de la República.

Amb el major afecte us saluda,

Lluís Companys

*Amb l'esforç de tots - poble
i governants - Catalunya seguirà
la seva marca gloriosa, en nom
del Progrés infinit i de la llibertat*

Lluís Companys

Amb l'esforç de tots, poble i governants, Catalunya seguirà la seva marxa gloriosa, en nom del progrés infinit i de la llibertat. — Lluís Companys.

FOTO. A. ARÚS

L'equip de la Joventut Sportiva del Centre que tan belles
victòries està obtenint i que el situa en un
lloc preferent de la seva
categoria

memoriaesquerra.cat — Butlletí Centre Esquerra Districte II, 4/1934, pàgina 21

massa acceleradament — a mans dels seus explotadors i dels seus expoliadors. No altra cosa significa aquesta desviació de la gran massa hispànica del sentit d'aquella República que el poble aclamava el 14 d'abril. Desviació tant més perillosa, perquè pot ésser l'inici de jornades de dol per a tots.

A Catalunya, sortosament, no és així. El nostre poble, que sent dins de l'ànima els anhels de Llibertat i de Justícia que només poden canalitzar-se dins d'un règim de pura Democràcia, més fi i més sensible potser per la seva superior educació política o perquè l'esperit de ciutadania hi viu amb més força, ha sentit el perill, i avui més que mai sembla estar a l'aguait de les escomeses que arreu es preparen contra la República, que és com dir contra el règim de Llibertat i contra la nostra vida autònoma.

Convé de totes maneres persistir en aquesta actitud de defensa de la República. I en dir República, no ens referim pas a una efígie més o menys simbòlica, sinó a un règim veritablement democràtic, en el qual totes les ànsies de millorament social hi tinguin cabuda. En un mot: una República esquerrista.

Si el règim cau a les dretes, quedarà ben aviat desfigurat del tot, el clam popular del 14 d'abril d'ara fa 3 anys. Seria una dissort molt gran que, usant precisament de les armes de la Democràcia, aquesta es girés contra el poble, i que a una Democràcia la reemplaqués una Autocràcia; que a l'esperit liberal el substituís un esperit dictatorial; que el sentiment de justícia fos modificat per un sistema de favoritisme i deslleialtat; que l'esperit autònom que s'ha pogut infiltrar en la Constitució republicana, vingués altra volta aquell maleït règim d'absorció centralista que tendia a desfigurar les característiques del poble que constituïa l'estat unitari espanyol.

Els republicans, no és sense angoixa que saludem el tercer aniversari del nostre règim. A tort i a dret bufen vents d'intransigència, de despotisme i d'atac als principis democràtics i liberals.

Recordem que avui els pobles no es pronuncien per una monarquia més o menys bufa, sinó per tots aquells sentiments negatius del liberalisme, o a favor del liberalisme. Sapiguem nosaltres, catalans, en aquests moments transcendents, ésser conseqüents amb el nostre passat, i si en les tristes estepes castellanques sembla ressonar altra vegada el crit de "Viva las cadenas", nosaltres cridem a ple pulmó: Visca la Llibertat!

Tots els socis han de tenir perfecte coneixement del perquè ho són. Es precis no deixar-se portar per influències alienes al Centre.

Consell Directiu

President	Ricard Casadellà
Vice-president	Francesc Teixidó Fino
Secretari	Joaquim Borràs
Vice-secretari 1.er	Francesc Anguera
Vice-secretari 2.on	Miquel de la Peña
Tresorer	Antoni Cubells Casanovas
Comptador	Tomàs Benedicto
Bibliotecari	Salvador Urpí
Vocal 1.er	Romà Bars
Vocal 2.on	Joan Coll
Vocal 3.er	Joan Rofas
Vocal 4.rt	Alfred Arús
Vocal 5.è	Mercè Bilbeny
Vocal 6.è	Miquel Nogués
Vocal 7.è	Isidre Tuset

Comissió ESPORTIVA — President, A. Arús — Vocals: Abaurrea, Berrecosa, Escoda, Solà.

Comissió de CULTURA — President, Coll — Vocals: Urpí, Duran i Guàrdia, Abaurrea, M. Furné.

Comissió d'ESBARJO — President, A. Cubells Casanovas — Vocals: Abaurrea, Coma, Lozano, Solà.

Comissió de SANITAT — President, Dr. F. Teixidó Fino — Vocals: González Cortés, A. Cubells Casanovas, Nogués.

Comissió SOCIAL — President, Anguera — Vocals: Benedicto, Farré, Joan Domènech, Cubells Audí.

Comissió de BUTLLETI — Director, A. Cubells Audí — Vocals redactors: Borràs, Miquel de la Peña, García, Coma.

Fumant paper Abadie trovareu millor el tabac

Els nostres companys Joan Rofas, i muller, han tingut la desgràcia de què se'ls morís una filleta en el moment de néixer.

—També els germans Borràs, bons amics nostres, passen pel tràngol de la pèrdua d'un nebotet, xamosa criatura de cinc anys.

No cal pas dir com sentim aquestes dissorts.

PROGRAMA

Festes commemoratives del tercer aniversari de la
proclamació de la República.

- Dia 1—Tarda; Gran ball d'orquestrina.
- Dia 8—Tarda; Ball dels globos
- Dia 11—Nit; Conferència a càrrec d'una destacada personalitat del Partit.
- Dia 13—Nit; Festival esportiu, amb la cooperació del Centre Gimnàstic Barcelonès.—Grans combats de lluita greco-romana i interessants exhibicions de boxa a càrrec de destacats valors.
- Dia 14—Matí, a les 10; Visita col·lectiva a la tomba de Francesc Macià per fer-li ofrena d'un ramell de flors.
Tarda, a dos quarts de 2; Banquet de germanor al local del Centre.
Tarda; Gran ball de societat.
Nit; Festival patriòtic, líric i literari prenent-hi part destacats artistes.— Finalitzarà amb un lluit ball.
- Dia 15—Matí, a les 10; Partit de foot-ball en el que es disputarà una copa cedida pel boxador en Salvador Lozano, qui llençarà el kik-off.
Tarda, a les 5; Gran ball denominat «Tan peses, tan pagaràs»
- Dia 21—Nit; Gran festival a benefici de la Comissió Esportiva del Centre.
1.er La divertida comèdia en dos actes original d'en Lluís Capdevila
LA TRANQUILITAT (Cafè)
2.on Acte de concert prenent-hi part eminents artistes
3.er Lluit Ball de Societat.
- Dia 22—Matí, a les 11; Partit de foot-ball disputant-se una copa donada per un soci del Centre. Camp del Poble Sec.
Tarda; Selecte ball d'orquestrina.
- Dia 29—Tarda; Ball de societat.

Detalls en programes de mà

Els balls seran amenitzats per l'

ORQUESTRINA «PACKAY»

Tots els actes de la tarda començaran puntualment a les 5, i els de la nit a les 10.

Soci: Tens el deure ineludible d'assistir a tots aquests actes

El què passa pel món

per E.C.A.

En aquests últims temps han succeït un seguit de fets interessants dins la vida internacional, i encara que no som aficionats a seguir les alternatives de la política exterior, no podem deixar de dedicar-hi unes ratlles, ja que dissortadament els fets a què alludim comproven que arreu del món segueixen els mals vents del fascisme.

Mirant l'Alemanya, veiem que Hitler canvia l'organització del Reich, centralitzant tots els serveis polítics i fins administratius; els governs dels estats federats de la República alemanya han perdut un seguit d'atribucions que tenien i que han anat a parar al poder central. No podia succeir d'altra manera: les dictadures, siguin del color que siguin, acostumen a ésser unitàries.

Veient aquestes coses no sabem si el territori del Sarre, que l'any vinent ha de decidir entre anexionar-se a França o bé a Alemanya, o continuar com fins ara sota el control d'una comissió nomenada per la Societat de les Nacions, ho farà, com tot fa suposar l'estat d'ànim d'aquella gent, adherint-se a l'Alemanya a pesar de la centralització hitleriana abans esmentada, i això gràcies a la propaganda que fa el govern en vistes a les transcendents eleccions, donant per resultat que actualment per qualsevol esdeveniment, per petit que sigui, ja s'omplen els carrers de les poblacions mineres de banderes amb la creu esvàstica. Ja sabem que Alemanya ha sol·licitat del govern espanyol la col·laboració de la Guàrdia Civil per al manteniment de l'ordre durant el temps que durin les eleccions, essent negada dita petició, ja que les forces amb comanament per aleshores han d'ésser neutrals, o sigui ni franceses ni alemanyes, segons ha disposat la Societat de les nacions, havent-se negat fins ara Anglaterra, Itàlia i Espanya a tractar-li forces dels seus respectius països.

Una altra cosa a remarcar són els dies sagnants que ha passat Àustria i que han reportat la desfeta del partit socialista austriac, que, cal dir-ho, s'ha defensat heroicament. Ara Dollfuss, el dictador catòlic, sense la nosa de l'important nucli socialista, podrà governar més al seu gust.

I per últim, assenyalem l'assassinat del general August Cèsar Sandino, l'heroic defensor de les llibertats nicaragüenses, qui amb el seus partidaris plantava cara arreu de la seva terra, i per últim, refugiats als boscos de Las Ségovias a l'ambició capitalista dels "yankees".

L'home lleial, cor de patriota que patia en veure la seva pàtria venuda a l'or nord-americà, desenganvat, després de molts anys de lluita, havent passat per tots els sacrificis imaginables, l'han matat traïdorament.

Recordem amb admiració aquest heroi, nosaltres que hem sabut la Pàtria oprimida i sabem el que costa recobrar les llibertats perdudes.

Proposició presentada pel Centre a la Comarcal i que fou aprovada per unanimitat, essent motiu de que els nostres delegats rebessin les felicitacions de tots els altres delegats i del President de la Comarcal per l'esperit pràctic i humà que enclou.

Està en l'ànim de tots i majorment d'aquesta Comarcal, que és d'una importància cabdal resoldre, quan menys en part, el paorós problema de l'atur forçós.

Mantes vegades s'ha tractat en aquest sí de posar remei a aquest greu conflicte, tant pel que significa donar satisfacció a les nostres prèdiques, com donar compliment a una necessitat fortament sentida per la classe treballadora, que en la seva gran majoria nodreixen les fileres del nostre Partit.

I si altres arguments molt més justificats manquessin per a recolzar aquesta proposició, hi queda almenys el sentit de conservació, la qual cosa equival a dir que per interès gran del nostre Partit cal d'una vegada donar deguda solució a l'atur.

Per aquest motiu el Centre d'Esquerra Republicana del Districte II (Tapioles 27), amb el major respecte, presenta la següent proposició a l'acceptació d'aquesta digna Comarcal.

Primer. Que tota vegada que està ja constituït el nou Ajuntament de Barcelona, que d'una ferma manera s'encomani a la minoria d'Esquerra Republicana de Catalunya, que procuri en una propera sessió cercar els mitjans perquè dita Corporació doni solució al problema de l'atur forçós, portant a cap l'acondicionament dels carrers de Barcelona, l'obertura de les vies centrals ja projectades, la urbanització de les Drassanes, la realització dels enllaços ferroviaris, la catalanització dels rètols dels carrers i l'exacte compliment de totes les disposicions vigents sanitàries per la higienització de les vivendes.

Segon. Que aquest acord sigui notificat per escrit a cada regidor.

Joan Coll
Delegat

T. Benedicto
Sub-delegat

Cal que ens esforcem a que els balls i actes que celebra el Centre esfuguin força concorreguts. La millor propaganda és anar-hi amb els amics i familiars.

El paper de fumar preferit... Abadie... Abadie

El fracàs de la evolució

per Joan Coll

La trista realitat que ofereix la política espanyola, acompanyat de l'espectacle vergonyós del creixement de l'onada feixista i reaccionària arreu del món, fan trontollar en l'interior i més íntim de la meua consciència, principis ideològics que semblaven incommovibles i els quals, en la teoria havien cristallitzat de tal manera en el meu cervell, com a fruit laboriós dels meus estudis i de les meves meditacions, que en la controvèrsia de la discussió els havia defensat amb tota la fogositat pròpia del meu temperament.

I creia fermament que la humanitat no aconseguiria un règim econòmic i social perfecte, mentre no fos vingut com a conseqüència de l'elevació de la sensibilitat i de la cultura dels seus individus i tenia una fe extraordinària en la llibertat i en la democràcia perquè creia que aquests principis eren el vehicle que indefectiblement ens conduiria a assolir-los; per altra part, tractar de forçar la marxa de l'evolució per la revolució, havia d'ésser forçosament anul·lant els valors moral i intel·lectual de l'individu i negant tota manifestació del seu pensament, la qual cosa, si hé representava un assimilament en l'ordre material i econòmic representava un enorme retrocés en l'ordre moral i polític que en comptes d'acostar-nos a aquell estat ideal ens n'allunyava encara més.

La meua ingenuïtat (ho confesso sincerament) m'havia fet creure que l'espectacle de milions de sers humans llançats a la misèria i turmentats per la fam, víctimes del desgavell econòmic produït pel progrés del maquinisme, seria suficient per fer comprendre a tothom la necessitat de cercar una fórmula més justa i humana a l'organització i règim econòmic dels pobles.

Però ben lluny d'això, el capitalisme i tota la gent d'esperit burgès d'arreu del món, quan la democràcia intenta avançar pel camí de l'evolució, s'agrupa d'una manera animal i ferotge per oposar en aquest avenç el diu formidable del feixisme, i veiem, entre altres fets, la persecució de tota la social democràcia a Alemanya i la massacre de la social democràcia a Austria, i veiem com en terres d'Ibèria, davant l'obra de les Constituents, obra mínima, llei de reforma agrària, nova llei de segurs contra accidents, laïcització de l'estat, etc., tota la intransigència i egoisme del capitalisme burgès, s'uneix en un front únic sense distinció d'idees, des del republicà de Lerroux al monàrquic: des del monàrquic al tradicionalista: des del massó Martínez Barrios al catòlic Gil Robles, tots en un garbuix repug-

El paper Abadie suavitza i dona més bon gust al tabac

nant i antimarxista per oposar-se a l'avenç progressiu per mitjà de l'evolució, tots disposats a mantenir la fam, la misèria i la desesperació dels més a canvi de la seva vanitat estúpida, del seu orgull de classe i del luxe insultant de la seva riquesa.

I per apuntalar tot això i per impedir que es torni a l'obra de les Constituents per mitjà del sufragi dels obrers, la coacció del tancament de fàbriques, l'amenaça de no laborar les terres, en definitiva la perspectiva de votar pel propi esclavatge o més fam encara; o més misèria encara, o més prostitució encara.

I davant de la dolorosa realitat del fracàs de les teories evolutives posades a la pràctica, digueu-me, companys, si tots aquells que tenim com aspiració màxima de la nostra vida en l'ordre polític arribar a l'assoliment d'un règim d'absoluta justícia social, no han de trontollar les nostres conviccions d'asolir-lo per mitjà de l'evolució i girem la nostra vista i orientem les nostres propagandes cap a la fita ràpida i gloriosa de la revolució.

Secció Esportiva

El primer equip del Centre, jugà diumenge a l'Estadi de Montjuïc un gran partit en lluita amb una valuosa selecció de la qual formaven part diversos jugadors de primera categoria, entre ells, Espino, Martínez, Vela, Eartó,omé i altres pertanyents a la "Penya Ferns".

El nostre equip que forní un partit esplèndid, demostració clara i contundent de la seva vàlua, assolí el resultat de tres gols a cap al seu favor després d'un encontre en el qual la noblesa i la valentia s'ajuntaren amb la correcció i amb l'entusiasme.

El seu triomf fou premiat amb una valuosa copa, inicial d'una sèrie de trofeus que a no dubtar assolirà aviat el nostre equip.

Formaren l'equip: Giner, Guillén, Garcia, Graells, Giménez, Garreta, Barrecona (després Escodà), Pérez, Bosch, Rius i Borràs.

Aconseguiren els gols, Escoda un, i dos Pérez. Arbitrà amb encert Esmel.

Esperem que els socis, amb aquest triomf es donaran per assabentats de la nostra existència, i ens prestaran amb el seu escalf i amb la seva presència i ajut, nous entusiasmes per seguir endavant en la nostra tasca.

Aquesta Comissió comunica als socis que ha acceptat la invitació de l'Aliança Obrera Cultural per a prendre part en un torneig en el qual hi concorreran 12 potents equips. Aquesta competició començarà el primer diumenge d'Abril i esperem que tots els socis correspondran, acudint a presenciar els partits.

Aquella diada!...

J. M. Francés

Sembla que era ahir... I han passat tres anys. Tres anys que equivalen a trenta si ens mirem la transformació operada a Catalunya, però que no arriben a tres mesos si ens acarem amb allò que s'esdevé a la resta de la península.

A la nostra regió geogràfica — que conté una nacionalitat política, pesi a qui pesi — quan guaitem enrera nostre i veiem el que érem i el que som, apareixeríem uns vituperables mentiders si neguéssim que el guany és enorme. Es ben cert que ens trobem molt lluny, encara, d'aquella llibertat absoluta, d'aquella independència a què tenim perfecte dret i que ens serà tard o d'hora reconeguda. Però, la nostra condició de catalans, sota la República, és avui força més digna i suportable que sota la monarquia pseudo-constitucional o sota les dictadures.

No pòdem dir, ai las! el mateix de l'Espanya republicana. Al centre de la República pesen massa les centúries d'absolutisme i abjecció perquè els homes autènticament liberals, sincerament demòcrates, taxativament republicans, puguin enterrar les deixalles d'un passat excessivament pròxim i propens a reviscolar.

Mentre del 14 d'abril ençà, a Catalunya hem assistit a les exèquies polítiques dels partits llocats sota l'ala de l'antic règim — lerrouxisme, romanonisme, carlisme — i veiem com els agrupaments camaleònics de tipus cambonià, piquen de peus i a les velleses juguen a "enfants terribles", perquè comprenen que han fet a tots, a Castella i a Lleó, a Aragó i a Extremadura, es redrecen els morts i posen en perill l'obra de la República, amb la seva predilecció per retrogradar, de grat o per força, a l'estat de coses anterior al 14 d'abril. Així hem pogut veure com els frenètics confirmadors de la Història d'Espanya, s'escarrassen per ressuscitar el testament d'Isabel la Catòlica i tornar a obrir el sepulcre del Cid. I d'aquesta tendència suïcida n'és derivada la conxorxa immoral d'interessos i d'apetits desencadenada febrilment contra la persona i la política de Manuel Azaña.

Manuel Azaña és, de tots els valors que ha tret a reluir la República, el més sencer i el més capacitat. Amb ell no fóra possible la regressió a mètodes arcaics, de traveta i maniobra, que caracteritzen la situació Lerroux. Lerroux és quelcom que pertany al passat i ben poc de bo pot esperar-ne l'esdevenidor. Lerroux és el clàssic polític espanyol — tant-se-val que es digui republicà com monàrquic — que cultiva amistats i suports a canvi de

Les diverses qualitats de paper Abadie el fan assequible a tots els gustos

canongies, i transforma el pressupost nacional en llista civil dels amics i coneguts. Lerroux és l'home aficionat a les frasses fetes i a les actuacions sense fer. Lerroux és el menja-capellans, que escriu articles virulents contra les novícies quan és un no-ningú. I en canvi traeix el sentit laic de la República pactant amb el clergat, quan les circumstàncies el duen al Govern. Lerroux és el segle XIX, amb tots el seus defectes, però sense ni una sola de les seves virtuts romàntiques... Tots aquells que, dient-se republicans, hagin pogut recolzar l'ofensiva de Lerroux contra Azaña, han fet a la República naixent la pitjor de les traïdories.

Enerva l'esperit i ofèn la consciència assistir a la tremenda reacció del senyorisme feudal i de la hipocresia jesuítica contra les modestes realitzacions socials que ha dut a terme la República, quan tot just, si d'alguna cosa ha pecat aquesta, és de tímidesa en l'orientació socialitzadora, i d'un excessiu respecte al privilegi. Per no vulnerar aquesta abstracció nefasta coneguda per juridicitat, hom ha respectat drets i monopolis que havien d'haver estat destruïts el primer dia. No va fer-se. Va exagerar-se la nota sentimental, deixant que el felló Alfons XIII, fugís amb el botí. I així van les coses.

La República trontolla a Madrid i a Castella per la torpitud dels uns i la manca de decisió dels altres. Cal creure, però, que no caurà. Si en un moment d'irreflexió hi hagués qui s'entossudís a restaurar la dinastia dels que provocaren Anual i assassinaren Ferrer, Seguí i Layret, les masses proletàries, joguines fins avui d'agitadors a sou de Fontainebleau i de Roma, sabrien reaccionar i abans de tolerar que hom les reblés l'argolla, anirien de dret a la Revolució definitiva, que no fóra tan crèdula i tan descendent com la de tres anys enrera.

I si no fos així, si fallés en absolut el sentit de la dignitat, i l'espectre tèrbol de la monarquia planés altre cop damunt els destins d'Espanya, cal repetir, fins a perdre la veu, que si "allà" això fos possible, "aquí" no ho serà. Si un dia 14 d'abril memorable, vàrem instituir la República Catalana — que per raons d'alta política accedirem a retrotreure a ample Generalitat — la simple confirmació dels negres vaticinis monarquitzants i feixístics, ens impulsaria a proclamar-la novament i per sempre. Si el 14 d'abril, per altres pobles és una senzilla efemèride, per nosaltres, homes de l'ibertat, és encara ben viu. I estem disposats, si cal, a fer que tot l'any sigui 14 d'abril.

Un excés d'original ens priva de publicar tots els treballs que hem rebut. Valguin aquestes ratlles per excusa.

Es diu...

Que aquest mes amb motiu de que la Comissió del Butlletí s'ha llençat al carrer amb la publicació d'aquest número aquesta plana em ve gran.

Que la Comissió Esportiva encara no vol desplegar de moment totes les seves activitats.

Que la Comissió de Cultura està preparant un concurs de fotografia, un curset de català, converses entre els socis i moltes altres coses que diré el mes pròxim...

Que la Comissió d'Esbarjo ha lograt uns èxits esclatants amb l'inauguració de les sessions de teatre.

Que aquest mes podrem gaudir de la lectura d'articles de plumes autoritzades.

Que quan algun individu fineix la seva missió de la Directiva, ja no s'acosta tan sovint pel Centre.

Que si els socis es fixessin amb el programa mensual, assistirien a tots els actes anunciats.

Que així correspondriem com mereixen els esforços de les respectives Comissions organitzadores.

Que fins ara no he llegit enlloc la protesta oficial del Centre per l'infàmia comesa a la tomba de Francesc Macià.

Que l'únic que s'ha fet és dipositar-hi una corona el matí d'un diumenge ple de sol.

Que malgrat el poc sacrifici que això representava, eren molt pocs socis els que hi anaren.

PENQUES

Comprem i servim-nos de les cases que ens afavoreixen amb els seus anuncis.

La dona i la política

per Mercè Bilbeny

En el nostre país, durant els anys que governà l'odiosa monarquia, la dona, en termes generals, es mostrà indiferent envers la política; pot dir-se que no prenia cap mena d'interès pels afers que es discutien en el Parlament espanyol, i que podien ésser de gran importància per tot el que representa la vida i el progrés d'una nació. Al mateix temps, tampoc no sentia aquell entusiasme per als ideals de llibertat i d'amor a la nostra terra. No li interessava res de política; es contentava llegint en el diari les notes locals, els accidents i successos emocionants que es produïen a la resta d'Espanya o a l'estranger, i el folletí d'alguna novella romàntica. Això sí, no en deixava passar ni un. Era tan interessant!

Durant aquells anys oprobiosos i de trista recordança, els sentiments patriòtics de la dona restaren adormits, paralitzats, i no es desvetllaren fins que va produir-se la gloriosa gesta del 14 d'abril en l'any 1931. Amb l'adveniment de la República, hi ha que remarcar un canvi força notable en la dona (encara que no tot el que fóra necessari), però optimista i encoratjador, que anirà arrelant-se i serà de gran eficàcia per a l'esdevenidor de la nostra autonomia i consolidació del nou règim.

Jo, com a dona i militant d'Esquerra Republicana, crec que és necessari i urgent la preparació política femenina, ja que la dona pot influir (no hi ha dubte) en el triomf i derrota d'unes eleccions. Dissortadament, tenim l'exemple de les de diputats al Parlament Espanyol.

Es cert que la dona té altres obligacions, i abans que tot, ha de complir amb els deures ineludibles d'esposa i de mare, estic completament d'acord, però amb un xic de bona voluntat pot informar-se de la marxa i fets més essencials de la política per mitjà de la premsa; o bé pels seus familiars, preguntant al marit, al germà, al pare, etc. Els homes, al meu entendre, també haurien de procurar orientar-la, ja que estan més bregats en la política, fent-li comprendre els avantatges de les lleis de la República i del programa del nostre partit, per mitjà de converses, conferències, informacions de premsa, i no hi ha dubte que, la dona comprensiva, sensible a tot el que representa justícia humana, llibertat i cultura, en profit de la col·lectivitat proletària i consolidació de la nostra autonomia, sabrà prestar el seu aiut moral en defensa de la democràcia i els homes que implantaren el nou règim, concedint-li el reconeixement dels drets civils i el dret al sufragi, cosa que no hauria mai aconseguit, de no haver estat pels esmentats homes de la República.

I si bé és cert que les dones hem assolit uns drets, també hem contret uns deures, que no podem ni hem de negligir, i que cal palesar amb el nos-

tre profund agraïment, defensant a tothora els ideals d'Esquerra per la salvació de Catalunya i de la República, i saber quins són els homes que treballen i defensen el que el poble els ha confiat, perquè així, quan arribi l'hora d'emetre el vot, poder-ho fer amb tota consciència i responsabilitat, i saber complir amb el veritable deure de ciutadana, evitant el triomf vergonyós de les dones reaccionàries, que abusant de la lleialtat i generositat de la República la traeixen, i dient-se catalanes, són enemigues declarades de la nostra autonomia.

Dones de Catalunya, companys del Centre, s'apropa la data del 14 d'abril, tercer aniversari d'aquella jornada gloriosa de records inesborrables, sublimes emocions, inquietud i joia, d'eterna gratitud i admiració envers aquells homes que exposant llurs vides varen realitzar la gesta heroica de la proclamació de la República. Un d'ells fou el nostre estimat President Francesc Macià dissortadament traspasat, que el plorarà sempre Catalunya, i en aquesta diada històrica, filtrarà en la seva tomba com un reflex, el record de sincer afecte i enyorança espiritual, que guardarem eternament dins de l'ànima els catalans i germans d'altres terres que conviuen amb nosaltres. Reposi en pau el digne i fidel cabdill, i que el seu nom serveixi de guiatge a tots els que sentim anhels de llibertat i justícia social, per a sortir victoriosos de les escameses dels nostres enemics, i situacions difícils creades per la gent de dreta, que treballen a la sombra (com els malfactors) per enderrocar la República i el nostre Estatut.

Companys tots; Si volem retre homenatge a la jornada gloriosa del triomf de les llibertats catalanes, no oblidem els neguits, exilis, empresonaments, sacrificis i perills que varen costar als homes que les arrabassaren de les mans dels tirans monàrquics, per fer-ne ofrena al nostre poble, i que treballen amb fe i energia per defensar-les i consolidar-les. A ells hem de fer patent el nostre agraïment, i prestar el nostre ajut moral i personal per amor a les mateixes, per la temença de perdre-les en moments com els actuals que les dretes s'aboquen cap el feixisme amb marxa desenfrenada.

Pel nom sagrat de Francesc Macià, per la salvació de la República en perill, per la defensa de Catalunya i les llibertats conquerides estiguem alerta units i en peu, barrem el pas a l'allau de traïdors que volen robar-nos el que tant estimem, enlairem el nostre esperit, i amb entusiasme patriòtic llancem enfront dels nostres enemics i que ressoni per l'espai, un crit de: Visca Catalunya!

De paper Abadie n'hi ha de tots els preus

Radio Tecnia Reparació d'aparells de radio

Taller oficial Philips

Corts Catalanes, 583 (Plaça Universitat) Telèfon 30881

15 % de descompte a tothom que acrediti ésser soci d'algun Centre d'Esquerra Republicana de Catalunya

Quines i Colonies a granel

Fabrica d'anissats i licors

MIQUEL GUIU

AIXAROPS, ORXATES, XAMPANYS, CONYACS

Roms, Esperits de vi i Vins de taula

Tapioles, 23

Telèfon 33203

Gran Cafè Còmic

El més familiar del Paral·lel

LICORS DE TOTES MARQUES

GRAN SALÓ DE BILLARS

Tots els dies concert per l'orquestrina **FEMINA VENTURA**

Avinguda F. Layret, 89 - Tel. 34432

ELECTRICISTA

SALVADOR GARCIA BERAZALUCE

Pressupostos gratis

Roser, 16, 1. 2. - P. S.

BARCELONA

J. Canudas

Sastre - Modist

Tel. 22568

St. Pau, 10, ent.

Matalasseria
Armand Domenech

Teles, llanes, miraguans
Matalassos a l'anglesa
Es desfan matalassos a domicili
Especialitat en nuviatges
TAPIOLES, 40, botiga

Perruqueria de Senyores
DE

Carme Garriga
Permanents garantides a 12 ptes
Ondulat Marcel
Tapioles, 40
BARCELONA

FABRICA DE BEGUDES

GASOSES I AIGUA DE SELTZ DIPOSIT DE CERVESA

JOSEP AVIÀ

Casa fundada en 1867

Arc del Teatre, 32

Telèfon 13778

BARCELONA

HORTICULTOR I FLORICULTOR

J. BARRIL RUBIES

CORONES - RAMELLS I BANASTELLS - CONSTRUCCIO DE JARDINS
ADORNAMENT DE SALONS

Despatx: Tapioles, 8 - BARCELONA - Telèfon 34295

Criaders a Esplugues: Pere Clavé, 3

LLETERIA

DE

Joan Caralps

Llet pura de vaca
Magallanes, 36 Barcelona

POLLERIA

DE

Carme Sivill

ous frescos del dia
PREUS REDUITS

Tapioles, 29 Barcelona

PELICOLES I PLAQUES

TREBALLS DE LABORATORI

CARCELLER

Ronda Sant Pau, 2

Avinguda Francesc Layret, 96

BARCELONA

CENTRE D'ESPECIFICS I FARMACIA

FARRERO

Ronda Sant Antoni, 1 i Urgell, 2 - Barcelona - Tel. 13291

Màxima pulcritud en les receptes

Productes químicament purs i acuradament assajats.

EU-RINOL SOLDUGA cura rapidament els encostipats nasals

CARNISSERIA d'en

Leonard Peñarroja

Carns de primera qualitat

Conills i pollastres de Vilafranca

Central: Roser, 32 Tel. 31191

Sucursal: Cabanas, 30

BARCELONA - POBLE SEC

Gran Bar a Cal Lluís

Resopons casolans

Begudes de totes menes

BLAY, 2

Informacions Cubells

*tramita: partides de naixement, de detunció, cartes de casament,
certificats penals i tota mena de documents civils i judicials*

Roser, 71, 3.er

Barcelona

*Elaboració diària de pastes de nata i
crema i tota mena de dolços.
Croissants i pastes per a tè.
Xampanys, vins i licors de
les millors marques.
Servei a domicili*

Cabanyes, 49 - P. S.

Gran Bodega Marian Bosch

Vins llegendaris del Penadés

Olis purs d'olives

¡Tasteu el vi d'aquesta casa!

BLASCO DE GARAY, 64

BARCELONA

Taller de Tintoreria i rentat de robes usades

Colors a la mostra i sòlids - Dols en 12 hores

Francesc Villacampa

Rentats en sec i tenyits al vapor — Desinfecció de tota mena de robes

Salvà, 63

Telèfon 35938

Llet Vegetina

Producte patentat a base d'admetlla dolça

Producte irradiat que conté les vitamines A-B-D-E,

Greix vegetal 15 ‰, Emulsina, Amigdalina,

Caseina vegetal i Sals minerals

Preparat en el Laboratori **Valeriodo**

Muntaner, 43

Barcelona